GAZETA KRAKOWSKA

Nro 42.

Z KRAKOWA DNIA 25 MAIA 1823 ROKU W NIEDZIELĘ.

Z Sewilli d. 26 Kwietnia.

Stany miały tu d. 23 pod prezydencyią Florez Calderon pierwsze posiedzenie. Prezes chwaląc gorliwość i mądrość Stanów i Królewskiego rządu w obronie konstytucyi, wyraził, iż lubo ta iak wszystkie dzieła ludzkie, potrzebuie zmiany i poprawy, te iednak czas i doświadczenie narodowi Hiszpańskiemu wskazać powinny, ale żadne na ziemi z Mocarstw niema prawa żądania tego i mieszania się do spraw wewnętrznych wolnego i niepodległego narodu. „Konstytucyyny nasz Król i iego Rodzina (mowił daley) maią w sercach naszych nietykalne schronienie; są bezpiecznemi i naypierwszą naszą powinnością iest odeprzyć gwałt gwałtem. Niewzruszeni w naszych postanowieniach i godni bydź reprezentantami bohaterskiego ludu, stawiaymy iedną ręką świątynią wolności i cnoty, a w drugiey trzymaiąc miecz, okażmy światu, gdy tego potrzeba, w szeregach naszych współziomków nowy przykład, iż staymy się coraz godnieyszemi miłości i uznania wolnych ludów i razem podziwienia wieków.„ — Potem odczytał wyrok Królewski wypowiadaiący woynę Francyi, następuiącey osnowy: „Ziemia Hiszpańska iest naiechana i to bez zachowania zwyczaynego wypowiedzenia woyny. Gwałt muszę zatem gwałtem odeprzyć, i na mocy 235 artykułu naszey konstytucyi i po dokładnem poprzedniczem zastanowieniu się z radą stanu, oświadczam Francyi woynę, dla bronienia nietykalności kraiu naszego. Wszystkie władze państwa wzywaią się przeto do walczenia wszelkiemi w ich mocy będącemi sposobami wodą i lądem przeciw nieprzyiacielowi. Chcę, aby ninieysze wypowiedzenie woyny w wszystkich mieyscach z przyzwoitą uroczystością ogłoszone było.„ — Wyrok ten podpisany iest ręką Króla i do Ministra San Miguel adressowany. — J. K. M. mianował Ministrem spraw wewnętrznych Prezesa naywyższego sądu, P. J. Maria Calatrava, a Ministrem woiennym Marszałka polnego P. Mar. Zorraquin.

Z Perpignanu d. 21 Kwietnia.

Jenerał Eroles wydał do Hiszpańsko-Królewskiego woyska w Katalonii odezwę, załączaiąc wiadomą odezwę rządowey Junty, i inną do Katalończyków; obie zalecaią przed wszystkiem umiarkowanie, dobrą karność i ludzkość. Jnne dwie odezwy do mieszkańców powiatów Vich i Campredon podpisane są przez

Podpułkownika Levert i zalecaią przyięcie Francuzów iako oswobodzicielów i dostarczenie im iako przyiacielskiemu woysku wszystkich potrzeb.

Od granic Hiszpańskich d. 2. Maia.

Za cofnieniem się woysk konstytucyynych, władze opuszczonych przez nie mieysc wysełaią deputowanych do główney kwatery i proszą o osady Francuzkie, dla zasłonienia ich przeciw zdzierstwom woyska wiary, które żadney nie zachowuie karności. Tak dzieie się w wszystkich miastach na gościńcu od Baiony aż do Ebro, a w niektórych poczyniono nawet przygotowania po kościołach i klasztorach do ich odporu. — Ostatnia poczta nie przywiozła z Madrytu do Baiony żadnych listów, ale przybyły ztamtąd goniec powiada: że wszyscy w milczeniu oczekuią wypadków, iakie nastąpić mogą, i że Stany rozpoczęły znowu w Sewilli swoie posiedzenia. Voidet (redaktor dziennika Obserwatora Hiszpańskiego) zabierł się do wyiazdu z Madrytu do Sewilli. Tymczasem Quiroga zbliżył się z woyskiem swoim o 15 godzin drogi do Madrytu i z stolicy wyiechali przeciw niemu Kommissarze z prośbą o przyspieszenie swoiego pochodu. Abisbal wyruszył iuż z 2000 ludzi z Madrytu do Ocanna na drodze z Andaluzyi. W Sewilli niema się więcey iak 2000 woyska znaydować. Sądzą powszechnie, iż Xże Angouleme wniydzie ieszcze przed 20 b. m. do Madrytu. Don Carlos Ulman wszedł na czele 10,000 roialistów do Walencyi.

Z całey Nawarry i Biskai zachodzą (iak głoszą) naywiększe skargi przeciw bezkarnemu postępowaniu woyska wiary. W Puente-la-Reina pomimo zapewnionego przebaczenia przybite zostało rozporządzenie junty, nakazuiące naysurowsze środki przeciw mieszkańcom przychylnym konstytucyi. Tam to przytrzymano 200 uszłych z Pampelony bogatych mieszkańców, względem czego Xże Hohenlohe z gniewem oświadczył juncie swoie zadziwienie i zaskarżenie do Xcia Jenerali sim zaniosł.

Margr. Mataflorida i Arcybiskup Taragony, oba członki byłey Urgelskiey rejencyi, poiechali z Baiony do Bordeaux i chcą ztamtąd, nie wiadomo w iakim celu? udać się do Paryża.

Podług prywatnych doniesień ogłoszonych w gazecie Perpignanu pod d. 29 Kwietnia, Eroles i Curial udali się d. 26 i 27 w drogę; ostatni z Bezalu, a pierwszy Bescara, i Donadieu miał w tymże czasie z Cerdagne przez dolinę Ribas naprzód postąpić tak, iż wszyscy trzey idą przeciw Olot, gdzie Mina stać ma z 12,000 ludzi. Też doniesienia dodaią, że Milans cofnął się z Bezalu do Olot i podaią liczbę iego dywizyi do 5000 ludzi, tak iż oba Jenerałowie Hiszpańscy wystawią tam przeciw Francuzom 17,000 ludzi. Mnichy i Xięża krzyczą na żołnierzy Erola: zabiycie Riego!

Do Tolosy, gdzie administracyia Francuzka z naywiększą oszczędnością urządziła lazaret dla ranionych i choruiących na febrę, przybyli Francuzcy żołnierze ranieni pod Logrono: wszyscy oddaią sprawiedliwość waleczności milicyi Hiszpańskiey.

Onegday przybył do Baiony transport z 45 okrętów z ammunicyią i żywnością dla woyska Francuzkiego w Hiszpanii. Kilkanaście okrętów przywiozły siano i rachuią, iż cetnar iego dla dalekiego przewozu kosztować będzie w

Biskai do 50 Fr.

Z Villaba (przed Pampeloną) piszą pod d. 26 Kwietnia, iż z niecierpliwości oczekuią tam woyska nasze ciężkich dział, które maią bydź nadesłane. Konstytucyioniści trzymaią się ciągle w cytadeli. Zapewniaią, iż w tey chwili woyska nasze weszły do Waladolidy bez zastania tam żadnego nieprzyiacielskiego żołnierza.

Z Madrytu d. 24 Kwietnia.

(Przez Londyn.)

Nadeszła tu odezwa nowo przez Francuzów utworzoney junty i w wielu wzbudziła zadziwienie i gniew. Jeżeli zamiarem było oburzyć publiczne mniemanie przeciw wtargnieniu, tedy nie można było nic trafnieyszego wymyślić nad formalne obalenie wszystkich politycznych i administracyynych urządzeń. Oświadczenie to zdeterminowało wielu chwieiących się, a przesadnych utwierdziło bardziey w zasadzie bronienia się do ostatniego. Gdyby inną obrano drogę, Francuzi byliby za swoim do Madrytu przybyciem nie iednego znaleźli przyiaciela, a więcey ieszcze takich, którzy spodziewali się na prawdziwie liberalnych zasadach urządzonego nowego Rządu. Lecz w takim razie nie pozostanie tu żadna iakiekolwiek maiąca znaczenie osoba. Wszystkie członki władz publicznych i rady mieyskiey wyieżdzaią w tym tygodniu.

Z ustąpionemi z Burgos woyskami siła Abisbala wyniesie do 15,000 ludzi, z któremi uda się zapewne do Estramadury. Wydał on odezwę, w którey ogłasza wcześnie za zdrayców oyczyzny tych wszystkich, którzy trzymać będą z Francuzami lub pozostaną w zaiętych przez nich miastach i mieyscach. Wszyscy zdatni nosić oręż maią się łączyć z woyskiem narodowem, w którey bądź znayduią się części Hiszpanii.

Z Paryża d. 9 Maia.

Onegday od Majora jenerała Pireneyskiego naszego woyska nadeszło do Ministra woiennego następuiące doniesienie:

Z Vittoria d. 4 Maia o godzienie 7 w wieczór. Główna kwatera przeniesie się iutro do Miranda. — Monitor oprócz tego urzędowego doniesienia udziela ieszcze pod d. 2 z Vitoria: że d. 5 woysko puści się w drogę do Madrytu; główna kwatera i korpus odwodowy udać się maią przez Burgos, Aranda, Buitrago i Alcovendas; korpus Xcia Reggio przez Palencia, Waladolidę, Segovia, Guadarama i Galopayar; korpus Jenerała Oberta przez Tudela, Tarrazona, Agreda, Almazan, Parades, Jadraque, Guadalaxara i Alcala. Korpus zaś Jenerała Molitora pozostać ma nad Ebro, dla połączenia swoich działań z 4tym korpusem. Korpus Jenerała Bourke mieć ma główną kwaterę w Burgos i ztamtąd utrzymywać związek między St. Ander i Madrytem. Korpus Xcia Hohenlohe nakoniec popierać daley będzie oblężenie St. Sobestian i Pampelony. — Dzienne doniesienie z główney kwatery 4go korpusu (Peralada pod d. 29 Kwietnia) zawiera: że nieprzyiaciel trzyma się w swoich stanowiskach Bezalu i Tortella; lecz iak tylko rzeka Fluvia cofnie się do swoiego koryta, uderzą woyska nasze na niego. Donadieu musiał wczoray do Campredon nadciągnąć, i poruszenia iego z boku i w tyle nieprzyiaciela odwiedz się nie mogą. Drogi od Gerony pilnuie Jenerał Laroche-Aymon. Mieszkańcy tego miasta upraszali go przez Deputacyią, aby przyśpieszył iego osa-

(2)

dzenie; prefekt i Jenerał Bianco, który miał pod sobą 3 do 400 milicyi, opuścili ieszcze d. 23 z pośpiechem to miasto i udali się drogą ku Barcelonie.

Telegraficzne doniesienia pod d. 7 i 8 z Baiony w Monitorze ogłoszone, brzmią iak następuie:

"Główna kwatera była d. 6 w Miranda. Mieszkańcy zebrali się z wszystkich okolic i okazali swoią radość z widzenia Xcia Angouleme. D. 4 iedna dywizyia korpusu Molitora udała się przez Cinca naprzód, a niektóre woyska do Catalaiud i Daroca. Balasteros cofa się przez Terruel i Molina. Osada Królewska cytadeli Jaca zaięła i to miasto. — Główna kwatera Xcia Angouleme przybyła d. 7 do Briviesca. Zapał Hiszpanów powiększa się codziennie.,, — (Tu następuie w Monitorze długie doniesienie o poruszeniach woyska Francuzkiego, z którego to tylko przywiedziemy, co nie było ieszcze wiadomem o stanie woyska Francuzkiego w Katalonii.)

Mina, Lobera i Milans mieli się, podług zasiągnioney przez Marszałka Moncey wiadomości, wszyscy trzey na lewym brzegu rzeki Fluvia połączyć od Bezalu aż do Castelfolit. W skutku tey wiadomości Jenerał Curial udał się d. 26 Kwietnia z 5tą dywizyią, a Eroles z 3 Hiszpańskiemi bataliionami do Bezalu. Kolumna idąca do Lado zasłaniała ich z boku. Prawe skrzydło nieprzyiaciela pod Milans opierało się o rzekę, lewe pod Lobera zaymowało Tortella, a Mina stał w odwodzie w Castelfolit. Moncey udał się do Crespia, gdzie Curial zaiął stanowisko, a Donadieu znaydował się w drodze do Campredon, dla postąpienia ztamtąd daley naprzód. (Miasta Rosas i Figueras osadziły woyska Francuzkie, lecz twierdzy ostatniey bronią woyska konstytucyyne.) D. 28go cofnął nieprzyiaciel lewe skrzydło z Tortella do Bezalu, przeszedł z większą częścią woyska za Fluvia i stanął na wzgorzach prawego brzegu, na które dla skał niepodobna było uderzyć. Marszałek Moncey postanowił zatem złączyć się z Donadieu i na przeciwko Crespia za pomocą kar i drewnianych kozłów zrobiono dwa mosty, z których pierwszy d. 29 ukończony został. Brygada Vasserot i trzy Hiszpańskie bataliony przeszły więc za Fluvia do Bannalos. Za temi poszły ieszcze inne woyska, ale Curial pozostał z dwiema brygadami swey dywizyi i innemi oddziałami z 4 działami na lewem brzegu. Artyleryia iego zarządzeniu oddana, uszykowana została na punkcie, w którym stykaią się drogi z Bezalu i Gerony w tyle Bescara. Tu stał także od 28go Laroche-Aymon z 6tym pułkiem huzarów i ilku kompaniiami piechoty. Donadieu chciał d. 1 Maia za Campredon postąpić. Tymczasem od 27 do 30 Kwietnia padał ciągle deszcz, a w nocy d. 1 Maia tak dalece się powiększył, iż woyska stały w polu w wodzie, broń nie była wcale do użycia, mosty były niebezpieczne, a drogi i przewozy wcale nie do przebycia. Nieprzyiaciel miał zaś z swey strony most murowany pod Bezalu. Marszałek Moncey przymuszony zatem został z powodu tych okoliczności cofnąć wydane rozkazy do postąpienia przeciw nieprzyiacielowi. D. 1 Maia rano został most w tey samey chwili, w ktorey Marszałek chciał się przezeń przeprawić, zupełnie zerwany, a o przewozie dla wielkiey wody, ani myśleć można było. Dopiero d. 2 Maia

można było do Bannalos postąpić i tu dowiedziano się, że Milans i Lobera pociągnęli przez Mieras do Amer, a Mina przez Olot do Vich. Po takiey wiadomości pośpieszono za nieprzyiacielem, tylko Vasserot pozostał w Bannalos, który miał poźniey postąpić przeciw Mieras i Geronie. Do ostatniego miasta udał się tego ieszcze dnia sam Marszałek z iednym pułkiem piechoty i iednym jazdy. Wszędzie okazywano wielką radość z przybycia woysk naszych; nigdzie bardziey nie obawiano się zaburzenia iak w Geronie, gdyż 3 do 400 milicyi znaydowało się ieszcze w pobliskości tego miasta. Już w Puente-Major zostały nasze woyska przez deputacyią powitane. Biskup na czele duchowieństwa, a władza miasta z mieszkańcami przyięły ie przed bramą, i Marszałkowi oddane zostały klucze od miasta, które zaraz w imieniu N. Króla Ferdynanda zwrócił władzy. Za nadeyściem nocy wszystkie domy miasta zostały oświecone, a tańcami i śpiewami obchodzone całą noc nasze przybycie. To przyięcie uczyniło nader pomyślne wrażenie na żołnierzach Francuzkich, osobliwie na tych, którzy znaydowali się w ostatniey woynie w Hiszpanii. -- Gerona będzie odtąd składem żywności dla 4go korpusu i niewielka praca potrafi ią zabezpieczyć przeciw napadowi konstytucyynego woyska; posiadanie iey iest dla nas bardzo ważnem. Mamy przyczynę spodziewać się podobnegoż przyięcia w wszystkich większych miastach tey prowincyi, i mądrey i stałego charakteru administracyi nie będzie trudno uspokoić umysły, zapobiedz wszelkiey prywatney zemście, i dla utrzymania i zwiększenia woyska Królewskiego w Katalonii otworzy się bardzo obfite źródło. — Doniesienia te pisane są z Gerony pod d. 3 Maia z rozkazu naczelnie dowodzącego Marszałka przez Naczelnika głównego sztabu Desprez.

D. 3 w rocznicę powrotu Króla do Paryża, przyymował J. K. M. powinszowania od rodziny Królewskiey, Ministrów, Marszałków, wysokich władz, &c. w wieczór były gmachy rządowe i niektóre domy prywatne oświecone. W zamku St. Quen, do którego Król przed swoim do Paryża wiazdem wysiadł, dana była wielka uczta na uczczenie wizerunku J. K. M. przez Gerarda malowanego.

Niektóre dzienniki donoszą o złączeniu się Hr. Amarante z woyskiem Francuzkiem; lecz to iest fałszem. Xżę Angouleme odrzucił wyraźnie ofiarowaną przez tego Portugalczyka usługę, ponieważ Francyia nie prowadzi z Portugaliią woyny, a Xżę Reggio z tegoż powodu nie przypuścił do siebie i niesłuchał wysłanego do Burgos od Amarantego adjutanta. Daley nie można posunąć rzetelności. Ale ieżeli się Amarante złączy z Hiszpańskiemi roialistami, temu zapobiedz nie możemy, a skoro Jenerał Rego ścigaiący Amarantego stanie przed naszemi szeregami, pewnie go odeprą; lecz to wszystko nie będzie tyczyło się Portugalii, równie iak Anglii, chociażby Jenerał Wilson walczący w woysku Stanów Hiszpańskich, od naszey zginął kuli.

Mina (wyraża dziennik Codzienny) ma wielką przewagę w Katalonii. Szpiegowie iego z Cerdagne uwiadomiaią go o poruszeniach woyska naszego i on ile możności wstrzymuie rozszerzenie wiadomości o postępie Xcia Angouleme. Kataloniia iest pełna dolin pomiędzy skałami, i ostatnie są ieszcze śniegiem okry-

te. Wyżywienie żołnierzy iest tam bardzo trudne; lecz przez przeciwności i niedostatek wzrasta także męztwo.

Z Londynu d. 6 Maia.

W niższey izbie Parlamentu ponowiona d. 24 Kwietnia wnoszoną co rocznie reforma Parlamentu, to iest zastosowanie obioru reprezentantów do liczby właścicielów, została znowu pomimo wielu nadeszłych prośb, większością 280 głosów przeciw 169 odrzuconą. Teraz trudni się ta izba Irlandskiemi sprawami.

W niedzielę przybył tu Posłaniec Królewski Krusoe z listami od Posła naszego P. A'Court z Sewilli przez Kadyx, którą drogą na przyszłość wszyscy gońcy od Dworu Sewilskiego przybywać będą. Tegoż dnia przybył tu P. Monroz z listami z Paryża.

Następuiące wyimki z listów ajentów gospody Loyds przybite w tych dniach na drzwiach teyże gospody zostały:

Z Bilbao d. 20 Kwietnia.

Angielski bryk z Roszfort przeznaczony z żywnością do oblężoney teraz twierdzy St. Sebastian został przez Hiszpańskiego korsarza zabrany i do Bermeo zaprowadzony.

Z Genui d. 29 Kwietnia.

Podług wieści uzbroionych iest w Mahon około 20 korsarskich okrętów.

Francuzki Jenerał Sarrazin został iako szpieg z Lizbony na Angielski okręt do portu wyprowadzony.

Znany z swey nauki o czasce, Doktor Gall, przybył tu z Paryża i przez gazety wezwany został, aby i tu dawał naukę swoiego systematu.

Każdy chciałby tu bydź teraz snycerzem! Zmarły niedawno snycerz Nollekins zostawił 3 mill. funtów szterlingów maiątku. W niedostatku własnych dziedziców, tak wielki swóy maiątek podzielił: Królowi 50,000 Fs. tyleż Doktorowi Kerrick, bibliiotekarzowi uniwersytetu w Kambridge, a resztę nieiakiemu P. Franciszkowi Douce. Król z odkazanych mu 50,000 Fs. przeznaczył połowę, na gmach dla bibliioteki ś. p. Joyca swoiego, którą darował Angielskiemu muzeum, a drugą na uposażenie nowo założoney w Rzymie akademii Angielskiey.

Listy z dotychczasowey Hiszpańskiey Ameryki donoszą pod d. 12 Stycznia, iż Lord Cochrane wszedł w Brazyliyską służbę iako admirał, i co chwila oczekiwany iest Rio-Janeiro. Zgromadzenie Stanów otworzone tam bydź miało d. 26 Lutego. Do Wiednia odpłynąć ma poselstwo z doniesieniem Cesarzowi Austryiackiemu, iż córka iego, Cesarzowa Brazyliyska, powiła mu d. 17 Lutego drugie wnuczę, to iest córkę. Do Europeyskich Dworów maią wkrótce bydź wyznaczonemi posłowie. W nagrodę patryiotyzmu i przychylności mieszkańców nadał Cesarz miastu Rio-Janeiro przydomek: „Arcywiernego i heroicznego„ a w władzy iego tytuł: "Arcy oświeconey.„ Na odznaczenie zaś liniiowych pułków i milicyi tey prowincyi, które w pamiętnym dniu 9 Stycznia 1822 uchwyciły oręż, iako też przybyłych na pomoc tuteyszey osadzie woysk z prowincyy S. Pawła i Minas-Geraes, postanowił wyrokiem swoim, aby wszystkie te korpusy póki tylko istnieć będą, na pamiątkę bohaterskiego swoiego czynu nosiły na chorągwiach swoich ozdoby wielkiego krzyża utworzonego w tey chwili przez niego orderu. Wdowy i dzieci officerów woyska i flotty, którzy w obronie oyczyzny lub na rany pomrą, pobierać będą do śmierci połowę, a pod-

officerów, żołnierzy i maytków całą płacę.

Podług doniesień z Calao pod d. 16 Grudnia miasto Lima z powodu nadeszłey od woyska patryiotów z Arica pomyślney wiadomości, było przez dwa wieczory naświecone. Mowiono, iż potężny Naczelnik Jndyianów uiął się za sprawą niepodległych i przyprowadził z sobą 4000 Jndyianów, mnostwo bydła do rzezi i pieniędzy. Kilkanaście oddziałów piechoty i jazdy wyszły w Grudniu z Lima, a przysłane na pomoc przez Bolivara woyska i znaczna liczba milicyi pozostały w tem mieście. Woyska roialistów znaydowały się w dolinie Sammos nie opodal od niepodległych, których zamiarem iest nie odważać się na bitwę, póki dostateczne nie nadeydą posiłki, któreby zapewniły zwycięztwo.— Rząd Kolumbiyski zabronił wyrokiem z d. 20 Stycznia w Bogata wydanym neutralnym okrętom, pod karą konfiskaty okrętu i ładunku, wprowadzać do kraiów tey Rpltey osadniczych Hiszpańskich płodów. Do Kurasao nadeszły listy pod d. 18 Lutego z Puerto-Cabello, że oblężenie przez Kolumbiyczyków tego miasta nie obiecuie prędkiego iego poddania się. Jenerał Paez udał się pod owczas do Walencyi.

— D. 9 —

Spodziewamy się, iż N. Król w przyszłym tygodniu tak dalece przyydzie do zdrowia, że będzie mógł wyieżdżać i w teatrze bywać.

We wtorek w wieczór przybył tu Goniec Robinson z listami z Hiszpanii i tego samego wieczora wyprawiony tam inny został z pismem do Posła naszego P. A'Court.

Podług doniesień z Francyi 30,000 świeżego woyska odebrało rozkaz udania się do Pireneow, ponieważ zamykanie twierdz Hiszpańskich więcey wymaga woyska, niżeli go od różnych korpusów oderwać można. Ta okoliczność wyiaśnia nieczynność woyska Francuzkiego, którą przypisywano układom o pokóy, lecz o tych niema żadney pewności.

Jenerał Pepe odiechał ztąd znowu do Hiszpanii.

Przypadaiąca w d. 1. b. m. prowizyia od papierów Hiszpańskich została punktualnie wypłacona.

W Chatam doświadczono niedawno nowego wynalazku racy Kongrewskiey, którą znaleziono za odpowiadaiącą swoiemu przeznaczeniu. Wyleciała do znaczney wysokości w górę, potem pękła i okazał się daszek, u którego wisiała dosyć duża ognista kula, ktora na milę Angielską oświecała okolice. Za pomocą tego daszku kula bardzo zwolna spuszczała się na dół i posłużyć może do rozpoznania nocną porą stanowiska nieprzyiacielskiego woyska.

Komitet za Grekami doniosł w odezwie do publiczności, że d. 15 b. m. w gospodzie koronney odbędzie publiczne posiedzenie, że dla przyłożenia się iak nayskuteczniey do tak szlachetney sprawy, porozumiał się nietylko z władzami w Morei, ale także z Komitetami w Niemczech, Szwaycaryi i Francyi, a wynalazłszy naydogodnieysze środki do dopięcia celu, uprasza publiczności do przyłożenia się do nich, bez czego nie może obiecywać sobie pomyślnego skutku swych usiłowań, to iest: położenia końca krwi rozlewowi i zapewnienia Grekom posiadania kraiu ich przodków.

Dzieie Jrlandyi nie zawieraią (piszą z Dublina) nic takiego, coby miało podobieństwo do zdrożności, które od osta-

tnich 3 do 4 miesięcy zaszły w hrabstwach Kork i Limerik. Rokosz rozciąga się od brzegów Suire aż do hrabstw Westmoreland i Typperary. Jeżeli okropny ten stan potrwa czas iaki, tedy południowa część Jrlandyi nie będzie wcale zamieszkana. Wynoszenie się do północnych okolic, osobliwie do prowincyi Münster, iest nader liczne, a nadto 30 Katolickich rodzin odpłynęło niedawno do Ameryki. Przylepione niedawno w okolicy Carrikon-Suire obwieszczenie zawiera między innemi: „ Pamiętaycie, iż ieśli nieoddalicie cudzoziemca, tak go utraktuiemy, że Xiądz nie przybędzie mu na czas z religiyną pomocą, a właściciela domu gorszy ieszcze los spotka. Pamiętaycie, iż mężowie naszego powiatu wykonali następuiącą przysięgę: „ Ja N. przysięgam nayuroczyściey, &c. że będę palił, niszczył i mordował wszystkich cudzoziemców i ich panów, póki aż po kolana nie będę we krwi brodził, &c.„ (Cudzoziemcami nazywaią tych dzierżawców, którzy po odpędzeniu przez właścicielów tych, którzy czynszu nie zapłacili, obięli dzierżawy.)

Z Nowegoiorku piszą pod d. 9 Kwietnia: Przybyły tu z Werakrux Kapitan Hiliard zapewnia, iż stosunki w Mexyku nieprzeważyły się ieszcze na żadną stronę. Dowódcy strony republikańskiey łączą siły swoie w Puebla, dla uderzenia na Cesarza Mexyku, który na swoią stronę przeciągnął wszystkich Jndyiańskich mieszkańców. Sądzono tam powszechnie, że Cesarz Jturbide nie wda się w bitwę, lecz albo ucieczże, albo ułoży się z republikanami, iżby mogł do prywatnego wrocić życia.

Z Stambułu d. 25 Marca.

Uzbraiania czynione teraz są spieszniey, niż kiedy obawiano się woyny z Rossyią. Mimo tego nie obchodzą się tu z Grekami iako nieprzyiaciołmi, ale iako zbuntowniczemi psami. Słowem iest zagatką, co mściwą rękę W. Sułtana przeciw nim wstrzymuie. Główna burza zdaie się bydź tylko zawieszoną; zebrani iuż Turcy stanowią przeszło w troynasób wystarczaiącą siłę do pognębienia Greków, a przecież uzbraiaią się, iak gdyby wystąpić miano przeciw Rossyi. Widać niewątpliwie, iż Angliia innego teraz iest zdania względem Greków, niż przed 6 miesiącami. Jedni nie upatruią w tem iak tylko łagodność; drudzy sądzą, iż Angliia utrzymuie Dywan w niepewności, dla dania Grekom czasu do ustalenia się; inni nakoniec twierdzą, iż Angliia myśli wcześnie o zapewnieniu sobie wpływu na wschodzie, który przez zmianę rzeczy przez Persów stać się może nader ważnym, i podług wieści, zmiana ta rzeczy była na Kongressie Werońskiem celem układów pomiędzy dwiema wielkiemi Mocarstwami. Naywiększem atoli podobieństwem do prawdy iest, że W. Sułtan niechce poty sił swoich rozwinąć, póki nowy Rossyyski Poseł nie przybędzie do Stambułu. Vicekról Egipski ofiarował Porcie na przyszłą kampaniią swoie usługi pod warunkiem, aby wyspa Kandyia lub Cypru do iego wielkorządstwa przyłączoną została; ale warunek ten, pomimo nadesłanych tu darów i uymuiącego przyymowania Tureckich okrętów w portach Egipskich, nie iest przyięty. Hydryioci doznaią tam, lubo nie w takim sposobie takichże względów. Flotta Turecka znayduie się w smutnym stanie: znaczną liczbę ieńców Greckich zmuszono po służby na okrętach; lecz iakże ci postąpią w chwyli bitwy? (Bremenska Gazeta.)

DODATEK
DO Nro 42.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 25 MAIA 1823 ROKU W NIEDZIELĘ.

Z Frankfortu d. 10 Maia.

Na 10 posiedzeniu trudnił się Seym związku Niemieckiego dopełnieniem 18 artykułu aktu związkowego względem zabezpieczenia prawa autorów i właścicielów drukarń przeciw przedrukowaniu Xiążek, i postanowił, aby Posłowie, którzy ieszcze w tey mierze głosów swoich nie złożyli, do 26 Czerwca zasięgnęli instrukcyie od swoich Rządow i dotyczącey się Kommissyi głosy swoie złożyli, w celu wygotowania proiektu do ostateczney uchwały.

Nadeszłe tu pod d. 5 z Paryża listy przyniosły nam znowu zniżenie się papierow, które zaraz i tu spadły, lubo właściwa tego przyczyna nie iest wiadoma.

Handel idzie nader źle. Osadnicze towary, które podniosły się o 10 od sta, spadaią znowu. Za przyczynę tego podaią, iż wczasie gdy zaczęły się podnosić, każdy starał się w nie zaopatrzyć, tak iż z iedney strony obfitość, a z drugiey nie pokup zniżyły ich cenę.

Zboże w okolicach naszych okazuie się bardzo piękne.

Od granic Tureckich d. 23 Kwietnia.

Słychać, iż uwięzienie Boiarow w Multanach pochodzi z uknowanego spisku przeciw Hospodarowi, który miał nader szlachetnie postąpić i trzem sprawcom spisku darować winę.

Ostatnie dwa numera Spektatora Smirneńskiego z 21 i 28 Marca zawieraią następuiące doniesienia z Turczech i Grecyi:

Z Tine d. 5 Marca. Nie ustało tu ieszcze morowe powietrze, które bardzo wiele ludzi z tego świata sprzątnęło, ale wolnieie przecie i spodziewaią się, że wkrótce ustanie. — Na wyspach Micone i Zea pokazała się także morowa choroba, ale wiedzieć ieszcze niemożna iakiego gatunku. — Grecka galera zabrała w zeszłym tygodniu na przeciwko Tenedos dwa Tureckie okręty należycie naładowane; trzeci Turecki okręt, który dopiero zaczął ładować, wysadził lud na ląd i nad brzegiem usypał batteryią dla obrony okrętu. — W odnodze Smirneńskiey krąży ciągle kilka Greckich okrętów, które często podpływaią pod zamek broniący przystępu do portu. — Trzy Kassiotskie okręty zabrały okręt pod banderą Angielską, który wiozł z Kandyi oliwę; zaprowadziły go do Kasso i ładunek iego iako dobrą zdobycz uznały, ponieważ pochodził z zamkniętego portu. Gdy dowodca Angielskiey fre-

gaty Hinde dowiedział się o tem przypadku, udał się zaraz do Kasso, i żądał zwrotu ładunku. Na powtórzone odmowienie kapitanów stojących tam dwoch brygów pogroził ich zatopieniem; iakoż po upłynieniu oznaczonego czasu zaczął strzelać; zatopił ieden z brygów i zabierał się do rozstrzelania drugiego, gdy Kassyioci na klęczkach przyrzekli w pewnym przeciągu czasu zwrócić sprzedany i iż ładunek. — Podług listów z Hydra pod d. 26 Lutego Xże Maurokordato zmuszony miał zostać po żywey utarczce z Baszą Omer Vrione do cofnienia się do Tessalii. — Po zdobyciu Napoli di Romania tak wzniosła się duma Greków, iż sądzą się bydź niezwyciężonemi. Na przyszłą kampaniią uzbroionych iest 48 Jdryiockich i 35 Hydryiockich okrętów. — Na Scio dokłada Basza wszelkiego starania do utrzymania dobrego porządku; woysko trzyma w nayściśleyszey karności. Wszystkich źle myślących lub podeyrzanych u niego Turków oddala z wyspy; d. 9 Lutego odesłał ich 210 do Czesme. Okrętowi, który wiozł 90 Kandiotskich Turkow, nie dozwolił do tamteyszego portu zawinąć. Wprawia woyska Tureckie do obrotów i strzelania z dział, dla bycia zawsze w gotowości do odporu napaści, i zmienia często straże po wsiach, które maią zalecenie dobrze obchodzenia się z Grekami. Uszli Grecy powracaią. Turcy w cytadeli gotuią się do obrony i każą sobie dostawiać żelazo z miasta, ktore iednak płacą; grożenie napadem Greków obraża żołnierzy i grożą nawzaiem wyrznięciem wszystkich Greków nim zamkną się w cytadeli. D. 17 Lutego wylądowali Grecy pod czas nocy do wsi Vechi. Nieliczni Turcy uciekli w gory; ale przełożony wsi wezwał mieszkańcow do obrony. Grecy dali do niego ognia; on poległ, ale mieszkańcy rzucili się na naiezdców i przymusili z zostawieniem 31 fuzyy do nagłey ucieczki. Wieśniacy uprawiaiący swoie grunta maią z czego żyć, ale mieyscy przy zburzonych mieszkaniach nie maią żadnego zarobku.

Teatr Narodowy.

Dziś w niedzielę d. 25 Maia daną będzie wielka Opera w 3 aktach, pod nazwiskiem: *Kamilla* czyli: *Lochy podziemne*.

We wtorek zaś, d. 27, na benefis *Marcyanny* i *Szymona Włodków*, daną będzie Komedyia wcale nowa w 3 aktach, z francuzkiego przełożona, pod nazwiskiem: *Spisek Miłosny*, czyli: *Tak Hiszpanki kochaią*. — Którą zakończy Komedyia w 1 akcie, przez tegoż samego autora zrobiona co *Geldhab*, pod nazwiskiem: *Zrzędność i Przekora*.

DONIESIENIA.

Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu. — Podaie do publiczney wiadomości, że Licytacyia trzechletniey Arendy Propinacyi w Wsi Gra gorzkach z Rozporządzenia Senatu Rządzącego z dnia 15 Kwietnia r. b, N. 1246. na dzień 14 b. m. ogłoszona, gdy w dniu rzeczonym do skutku nie doszła, przeto oznacza się drugi termin takowey na dzień 26 Maja r. b. w godzinach przedpołudniowych w Wydziale Dochodów Publicznych i Skarbu czynienia, która zacznie się od ceny pierwszego wywołania Złpol. 200. — Licytować maiący złożą vadium przed zaczęciem Licytacyi tey po Złpol: 20 — W Krakowie dnia 14 Maja 1823. r.

Jan K. Bartl.

Marcisiewicz *Adjunkt Wydziału.*

Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego, Miasta Krakowa, i Jego Okręgu. — Podaie do publiczney wiedomości, że z Rozporządzenia Senatu z dnia 23 b. m. do Liczby 1655 Folwark z gruntami Daywor zwany pod Miastem Kazimierzem sytuowany przez publiczną licytacyą w Biorze Wydziału Dochodów Publicznych i Skarbu w dniu 30 b. m. o godzinie 4tey po południu odbywać się maiącą w trzechletnią Dzierżawę od dnia 1 Czerwca r b. do dnia ostatniego Maja 1826 r. wypuszczony będzie. — Która Licytacya zacznie się od ceny pierwszego wywołania Zł. pol. 1,271. gr. 15. Chęć Licytowania maiący Dziesiątą część rzeczoney Summy iako Vadium przed zaczęciem Licytacyi złożyć obowiązani będą. O dalszych warunkach rzeczoney Licytacyi każdego czasu w Wydziale Dochodów Publicznych dowiedzieć się można. — W Krakowie dnia 23 Maja 1823 r. *Jan K. Bartl.*

Za Sekretarza *Marcisiewicz*, Adjunkt Wydziału.

Kommissyia Woiewództwa Krakowskiego, wsparta na Reskrypcie Wysokiey Kommissyi Rządowey Przychodów i Skarbu w dniu 16 Kwietnia r. b. ad Nrum $\frac{15307}{3037}$ wydanym, podaie do publiczney wiadomości, iż w Biórze Kommissyi Woiewództwa Krakowskiego w dniu 26 i 27 Maia r. b. odbywać się będzie Licytacyia na wydzierżawienie Starostw i Folwarków nowo na Skarb zainkamerowanych z dniem 1 Czerwca r. b. expiruących, iako to:

Starostwo Załość od dotychczasowey Dzierżawney Summy	. . .	Złpol.	21,474	gr.	26.
Folwark Bogucice od dotychczasowey dzierżawney Summy	. .	—	6,258	—	14.
Starostwo Brzegi	ditto ditto	—	11,734	—	
ditto Chęciny	ditto ditto	—	19,614	—	24.
ditto Małogoszcz	ditto ditto	—	7,418	—	
ditto Korczyn	ditto ditto	—	1,124	—	22.
ditto Pieczonogi	ditto ditto	—	1,436	—	8.
ditto Łęntkowice	ditto ditto	—	9,428	—	8.
ditto Boronice	ditto ditto	—	5,063	—	16.
ditto Wola Libertowska	ditto ditto	—	6,309	—	22.
ditto Snochowice	dito ditto	—	2,886	—	22.
ditto Wolbrom	ditto ditto	—	8,558	—	
Folwark z Wsią Lgota Wolbromska od dotychczasowey dzierżawney Summy	. .	—	1,078	—	4.
Woytostwo Gniezdziska	ditto ditto	—	740	—	

Z pozostawieniem tych podatków i ciężarów, które dotąd przez Dzierżawców opłacone były. Chęć przeto maiący wzięcia w trzech letnią pomienionych Dóbr Dzierżawę od 1go Czerwca r. b. zechcą się zgłosić w terminach i mieyscu oznaczonym, i bydź zaopatrzeni w Kwalifikacyią postanowieniem JO. Namiestnika Królewskiego z d. 24 Stycznia 18 8 r. do Dzierżaw Dóbr Rządowych przepisaną niemniey w gotowe pieniądze na Vadium iedney czwartey części Summy dotychczasowey dzierżawney Summy wyrownywaiące. Warunki ogólne do Kontraktu służyć będą te same iakie do Dzierżaw wszystkich Dóbr Rządowych przepisane zostały. — W Kielcach d. 30 Kwietnia 1823 r.

Radca Stanu Nadzwyczayny
Prezes (podp.) *Wielogłowski.*
Sekretarz Jeneralny (podp.) *Zamoyski.*

Prezes Sądu Appellacyinego Wolnego Miasta Krakowa, i Jego Okręgu. — Stósownie do przepisów Art: 118 Kodexu Cyw, podaie ninieyszym do wiadomości powszechney, iż Trybunał I Instancyi Kraiu tuteyszego Wyrokiem swoim, z dnia 18 Listopada r. b. na powodztwo Woyciecha Like i Justyny z Lików, Kozłowskiey wdowy, w Mieście Krakowie zamieszkałych — wydanym — nakazał wyszukiwanie nieprzytomnego ich Brata Wincentego Like, już przeszło od lat czterech żadney o sobie wiadomości niedaiącego, poleciwszy dalsze dochodzenie nieprzytomności Sądowi Pokoiu Miasta Krakowa Okręgu Igo. — W Krakowie d. 10 Grudnia 1822.

Nikorowicz.

Raubach S. A.

Pisarz Trybunału Iwszey Jnst: W. M. Krakowa i iego Okręgu podaie do publiczney wiadomości, iż P. Tomasz Jarzyński Komornik przy Sądach tuteyszych uskutecznił w dniu 10 Września 1822 r. zaięcie Dworku z ogrodem w Krakowie w Gminie IX. Okręgu I. na przedmieściu Piasek pod L. 124 między Domami i Ogrodami sąsiedzkiemi Kazimierza Bandurskiego, Kaspra Grzybowskiego, Tomasza Prochowskiego, Józefa Rubińskiego stoiącego, P. Anny z Komorowskich Błeszyńskiey, P. Daniela Błeszyńskiego O. Kr. Pol. Małżonki własnego, którego naiemniczką iest P. Tekla Waligórska wdowa, a to na satysfakcyią dwóch Summ: pierwszey 20 dukatów, drugiey 436 Złp. z prowizyiami po 5 od sta od d. 20 Maia 1821 r. należących się z mocy Wyroku Trybunału I. Jnst: zaocznego w dniu 10 Maia 1822 z exekucyią bez kaucyi na Annie z Komorowskich Błeszyńskiey w Krakowie przy ulicy Gołębiey pod L. 253 obrane zamieszkanie maiącey przewiedzionego na rzecz i osobę P. Felixa Słotwińskiego O. P. D. Adwokata przy Sądach Rzeczypospolitey Krakowskiey w Krakowie przy ulicy Szerokiey pod L. 78 zamieszkałego zasadzonych. Protokół zaięcia tegoż Domu PP. Aloyzemu Filipowiczowi Pisarzowi Sądu Pokoiu Okręgu I. W. M. Krakowa i Kazimierzowi Zakrzewskiemu Wóytowi Gminy IX dnia 23 Kwietnia 1823 r. prawnie wręczonym został i tenże Vol: III. Księgi zaięciów Aktów hipotecznych W. M. Krakowa i iego Okręgu d. 29 Kwietnia 1823 r. na karcie 477 Nr. 9, a w Kancellaryi Pisarza Trybunału I. Jnst: w Księdze III. zaięciów nieruchomości od stronnicy 881 do stronnicy 884 pod L. 102 dnia 12go Maia 1823 r. wpisanym został. Sprzedarz tego Domu popierać będzie P. Felix Słotwiński O. P. D. Patron przy Sądach tuteyszych w Krakowie przy ulicy Szerokiey pod L. 78 zamieszkały. Do pierwszey publikacyi warunków Licytacyi wyznacza się dzień 28 Czerwca 1823 r. następne zaś termina stosownie do Art: 7 z K. P. S. na Audyencyi Trybunału Iwszey Jnstancyi ustanowione będą. — W Krakowie d. 21 Maia 1823 roku.

Kuliczkowski, Pisarz.

Pisarz Trybunału I. Jnst: W. M. Krakowa i iego Okręgu podaie do publiczney wiadomości, iż P. Jacek Kawecki Komornik przy Sądach tuteyszych uskutecznił d. 13 Marca 1821 r. zaięcie Kamienicy w Krakowie Okręgu I. Gminie III. przy ulicy Szewskiey pod L. 345 między Domami sąsiedzkiemi Józefa Celnera i Justyny Strychalskiey stoiącego, małoletnich po niegdy Jgnacym i Józefie Rozmanitach małżonkach pozostałych Sukcessorów, iako to: Julianny, Apolonii i Józefy Rozmanitów własnego, którego naiemnikami są: Jan Patyński, Szymon Goleniewicz, Józef Feistmantel, Józef Noga, PP. Rzewuscy, Klemens Wyrobnik. Paweł Grzegorzewski, Apoloniia Ziemkowska, Antoni Haberski, a to na satysfakcyią Summy kapitalney 8000 Złp. z prowizyią po 5 od sta od dnia 26 Czerwca 811 r. rachować się winną i kosztów prawnych w kwocie Złp 90 przysądzonych, należącey się z mocy Wyroku Trybunału I. Jnst: w dniu 17 Kwietnia 1819 r. z mocą Exekucyi bez kaucyi na Janie Drachnym iako małoletnich Rozmanitów Opiekunie O. W. M. Krakowa, w Krakowie przy ulicy Mikołayskiey pod L. 637 zamieszkałym przewiedzionego na rzecz i osobę W. Maryanny z Jabrzykowskich Tomaczkowey, Wacława Tomaczka wysłużonego Professora małżonki w Krakowie przy ulicy Grodzkiey pod L. 31 zamieszkuiącey wydanego. Protokół zaięcia teyże Kamienicy PP. Mateuszowi Koniecznemu Wóytowi Gminy III. i Aloyzemu Filipowiczowi Pisarzowi Sądu Pokoiu Okręgu I. W. M. Krakowa i iego Okręgu dnia 14 Marca 1821 r. prawnie wręczonym, tenże Vol: III. Księgi i zaięcia Aktów hipotecznych W. M Krakowa i iego Okręgu dnia 30 Czerwca 1821 r. na karcie 204 Nr. 35, a w Kancellaryi Pisarza Trybunału I. Jnst: w Księdze II. zaięciów nieruchomości od stronnicy 679 pod L. 80 dnia 12 Lipca 1821 r. wpisanym został.

Sprzedarz tey Kamienicy popierać będzie P. Felix Słotwiński P. O. D. Patron przy Sądach tuteyszych w Krakowie przy ulicy Szerokiey pod L. 78 zamieszkały. — Po odbytych trzech publikacyach termin do Licytacyi przedstanowczey na d. 4 Czerwca r. b. 1823 wyznaczonym iest. Cena szacunkowa na pierwsze wywołanie stosownie do oszacowania przez biegłych nastąpionego w Summie Złp. 9193 gr. 23 ustanawia się. Zbiór obiaśnień z warunkami Licytacyi złożonym iest w Kancelaryi pisarza Trybunału. — W Krakowie d. 17 Maia 1823 r.

Kuliczkowski, Pisarz.